

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z poczta: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Mianowania. — Nowiny dworu. — Nowy plan studiów na medycynie. — Produkcowanie soli.)

Wiedeń, 17. maja: Minister spraw wewnętrznych mianował koncepistę Krakowskiego namiestnictwa, dr. *Józefa Michniewskiego*, i aktuaryusza morawskiego powiatu, *Józefa Schiller*, obwodowymi komisarzami trzeciej klasy w Krakowie.

— Na cześć urodzin Jej cesarz. Mości Arcyksiężny Zofii była wyprawiona dnia 15. b. m. w Jej apartamentach uczta familijna, na której się Jch Moście Cesarz i Cesarzowa znajdowali.

Jak słyhać, postanowiony jest nowy plan studiów fakultetu medycyny, podług którego z przyszłym rokiem szkolnym udzielane być maja. Według tego planu będą mogli uczniowie składać rygorozum po skończonym trzecim roku.

Zaproponowano obszerniejsze uzyskiwanie soli w Austrii, a mianowicie w Siedmiogrodzie i Dalmacyi maja być utworzone nowe kopalnie soli. Odnośne rozpoznania odbyły się już przed niejakim czasem.

Ameryka.

(Quitman za zniesieniem praw neutralności.)

Nowy Jork, 30. kwietnia. W izbie reprezentantów w Wasyngtonie miał Quitman mowę za zniesieniem ustaw neutralności, które uznawał za naruszenie konstytucyi i za hańbę politycznego ukształcenia Amerykanów. „Mexyk,” rzekł, „znajduje się w stanie rozwiązania, rozdarty stronnicztwami przedłuża nędzny byt swój tylko tym sposobem, że sprzedaje części kraju swego Stanom Zjednoczonym. W Ameryce centralnej następuje od kilku lat jedna rewolucya po drugiej. Kuba, ostatnia resztką olbrzymiego despotyzmu Hiszpanii jest nam potrzebna dla obrony naszego handlu i dla spokoju i bezpieczeństwa naszego narodu. Prawo narodów zależy od okoliczności i musi być oparte na rozumie i sprawiedliwości. Zbywa nam na ogniwie komunikacyjnym między naszymi państwami na morzu atlantyckim i cichym oceanie, a kto się jeszcze waha nad środkami opanowania międzymorza Panamy, dopuszcza się moralnej zdrady. Powinniśmy ją zająć, nawet chociażbyśmy wojnę o to toczyć musieli. Jest ona równie jawnem naszym przeznaczeniem, jak narodową potrzebą.“ W dalszym ciągu swjej mowy uadmienił Quitman, że Anglia była tak zręczną, iż skłoniła Stany Zjednoczone do odrzucenia korzystnego traktatu z republiką San Domingo; wywierała także szkodliwy dla Amerykanów wpływ na Hiszpanię. Obowiązek ku ojczyźnie wymaga, byśmy się mieli na baczności przeciw powtórzeniu tak uwłaczającej obrazy. Dyskusyę nad tym przedmiotem odroczone.

Hiszpania.

(Czynności w Kortezach. — Depesza z 13. maja. — Potoczne.)

Z **Madrytu** donoszą pod dniem 9. maja: Minister spraw wewnętrznych odczytał w Kortezach ustawę wyborczą, tu dzież ustawę względem administracyi prowincyalnej i municypalnej. Izba obraduje ciągle nad ustawami prasy. — Jak się zdaje, Kortezy ukończą obrady nad konstytucyą w ciągu czerwca a po ogłoszeniu swych prac zamkną tegoroczne posiedzenia między dniem 30. czerwca a 20. lipca. — Jenerał Prim ma być mianowany posłem do Paryża. Z bagno w Ferrol umknęło sto więźniów z galer. Luboć wysłano zaraz w pogoń na wszystkie strony liczne oddziały wojska morskiego nie wysłędzono i nieprzytrzymano dotąd ani jednego ze zbiegów.

Depesza z **Madrytu** z dnia 13. maja donosi: Espartero inaugurował wczoraj kolej żelazną w Saragosie. — Odroczenie lub nawet rozwiązanie Korteżów ma nastąpić temi dniami. — Spokój panuje w całym kraju.

Anglia.

(Łaska Sultana. — Nowiny dworu. — Mianowania. — Powstanie w Malcie. — Pożyczka. — Wyjazd pułków krymskich do Kanady. — Zakaz grywania muzyce w niedzielę.)

Londyn, 14. maja. Dziennik *Times* pisze: „Proszeni jesteśmy donieść, że na wzniesienie anglikańskiego kościoła w Konstantynopolu udzielił Sultana na wstawienie się rządu angielskiego nie tylko swe przyzwolenie lecz darował oraz potrzebny plac tak na kościół sam jako też na szkółkę i pomieszkanie kapłana.“ — Królowa i książe Albert odbyli przedwczoraj po południu w Portsmouth przegląd ósmego pułku huzarów, który powrócił z Krymu. — Księżna Salerno tudzież oboje księstwo Aumale byli wczoraj w odwiedzinach u księżny Kent. — Wczorajsza *Gazeta londyńska* zawiera mianowanie osobnego wydziału dla dokładnego rozebrania i roztrząśnienia panującego obecnie w armii angielskiej systemu kupna wyższych stopni wojskowych. Oprócz tego donosi, że Jej Mość Królowa mianowała angielskich oficerów w służbie Sultana panów Ballard, Teesdale i Thompson członkami trzeciej klasy orderu Bath w wydziale wojskowym, zaś Dra Humphrej Sandwith kawalerem tego samego orderu w wydziale cywilnym. W końcu ogłasza gazeta urzędowa mianowanie jenerała Williams baronetem. — Śledztwa komitetu krymskiego przerwały się dla nagłej słabości pułkownika Tulloch.

— Z Marsylii telegrafują pod dniem 13. maja: Powstańcy w Malcie opanowali warownie kwarantany. Gubernator wysłał dwa pułki wojska liniowego i działa na wzgórze, które panuje nad warownią ażeby zmusić powstańców do poddania się. Zdaje się, że nastąpi to wkrótce, bo im zbywa zupełnie na żywności.

— Kanclerz skarbu zawiadomił bankierów w sprawie pożyczki, że na pokrycie wszystkich wydatków wystarczy kwota 2ch milionów, którą jednak dopiero z końcem roku bieżącego lub na początku przyszłego będzie potrzebna.

— Z obozu pod Sebastopolem piszą z 2. maja do dziennika *Times*: Wczoraj odpłynął do Kanady pułk 9ty na pokładzie okrętu transportowego „Resolute,” a pułk 39ty na okręcie „Simoom.“ Rosyanie nie okazują żadnej chęci do kupowania koni od Anglików; muły sprzedawano po 4 franki.

— Dzienniki londyńskie ogłaszają następujący list ministra budowy, sir Benjamin Hall do podpułkownika Dickson'a: — Dnia 13. maja 1856.

„Szanowny Panie! Z wielkiem ubolewaniem przychodzi mi zawiadomić Go o tem, że otrzymałem zlecenie względem zakazu bandom muzycznym grywania odtąd w niedzielę po południu w parkach i po ogrodach. Przyjmij pan powtórnie podziękę moją za zezwolenie pułkowej bandzie muzycznej grywać ku rozrywek klas pracujących w Spitalfield, w Bethnal-green i w ludnej okolicy parku Wiktoryi. Z prawdziwą uciechą oglądałem pana zeszłej niedzieli w parku Wiktoryi; byłeś pan też naoczny świadkiem, jak wzorowo zachowało się tam zgromadzenie złożone z 85.191 osób, i jaką im serdeczną radość muzyka ta sprawiła.

Z wyrazem wysokiego poważania zostaję i t. d. *B. Hall.*“

Francya.

(Nowiny dworu. — Wyjazd do St. Cloud. — Przyjęcie Arcyksięcia w Sztrassburgu.)

Paryż, 13. maja. J. M. Król wirtemberski, odjechał dziś z Paryża; przed wyjazdem nadał orderzy kilku urzędnikom dworu cesarskiego. Tutejszy poseł wirtemberski pan Wächter, tudzież jeden adjutant cesarski towarzyszą Królowi do samej granicy. J. M. Król podejmował podróż do Paryża, jedynie ażeby odwiedzić księcia Hieronima, z którym go tak bliskie łączy pokrewieństwo. — *Monitor* ogłasza uchwałę senatu względem expropyacji na wyspach Martinique, Guadeloupe i Reunion. — Ciało prawodawcze przyjęło wczoraj po odsłuchaniu sprawozdania wydziału projekt ustawy względem otwarcia nowego kredytu na 400.000 franków na pokrycie wydatków przy obrzędzie chrztu Cesarzewicza. — Wczoraj odeszły już dworskie powozy do St. Cloud, dokąd uda się wkrótce także i pierwszy batalion gwardyi zuawów na służbę przy cesarstwie. Oficerowie Zuawów gwardyi wyprawia w rocznicę utworzenia korpusu ucztę, która się będzie powtarzać co roku.

— Jch Mość Cesarstwo odjeżdżają dziś po południu do St. Cloud, gdzie zabawią całą letnią porę. Dziecię cesarskie jest jeszcze w Paryżu. Około godziny drugiej po południu wnoszono je dziś na przechadzkę do tuilerskiego ogrodu.

Sztrassburg, 13. maja. Dziś o godzinie pół do ósmej w wieczór przybył tu Najdostojniejszy arcyksiążę austriacki Ferdynand Maksymilian. Na granicy powitali Jego cesarz. Mość książe Tarentu, ordynansowy oficer Cesarza Napoleona, hrabia Carlos, szambelan dworu cesarskiego, prefekt i generał dywizji Reibell. W mieście stała cała załoga pod bronią, a przy wjeździe dostojnego gościa zagrzmiwały działa i uderzono w dzwony. Nieprzejrzane tłumy ludu wyruwały na główny gościnniec i witały dostojnego gościa z powinnem uszanowaniem. Jego cesarz. Mość wysiadł w gmachu prefektury. Na tumie, na pomieszkaniu mera, tudzież na wszystkich domach publicznych powiewały obok chorągwi francuskich barwy austriackie. — Zmrokiem zajaśniał ratusz w rezystem oświetleniu a stary czcigodny tum w bengalskich płomieniach. Jutro zwiedzi arcyksiążę tum i wszystkie zakłady publiczne, potem zaś przyjmować będzie wyższe władze cywilne i wojskowe.

Włochy.

(Sprawy w Senacie. — Wotowanie pochwały. — Generał Dabormida do Petersburga.)

Na posiedzeniu senatu z 10go maja wniesiono zapowiedziane interpelacje względem traktatu pokoju. Senator Massimo d'Azeglio wyraził się w ogólnie pochwalnie o postępowaniu pełnomocników sardyńskich na kongresie paryskim, sądził jednak, że w nocy podanej na korzyść legacji rzymskich wypadło także i o innych częściach państwa papieżkiego uczynić wspomnienie. W końcu proponuje następujące oświadczenie:

„Senat przekonany jest o pomyślnym skutku, jaki paryski traktat pokoju przynieść może tak dla szczęścia powszechnego (felicità universale), jak dla przywrócenia porządku i pokoju na półwyspie włoskim; oddaje słusność tak polityce rządu królewskiego, jak najmniej i zachowaniu się pełnomocników na kongresie paryskim, i oświadcza zupełne swe w tym względzie zaspokojenie.“

Senator Castagneto wyraził się w tym samym duchu o polityce rządowej; powątpiewa jednak, czy dane w Izbie drugiej oświadczenia ze strony hrabi Cavour są na czasie, a przy tem ubolewa nad tem oświadczeniem, że od czasu konferencji nie polepszyły się stosunki między Sycylią a Austrią.

Prezydent ministrów składa obydwom senatorom podziękę za oddanie słusności polityce rządowej. Co do propozycji względem legacji rzymskich przyznaje, że nie zawiera wprawdzie tego wszystkiego, czego by sobie w tej mierze życzeń wypadało, lecz przecież jest w niej to wszystko, co na teraz jest możliwym. Nie sądzi zresztą, by dane przezeń oświadczenia w Izbie drugiej miały pobudzić kogo do wyprowadzania złąd zbytnich nadziei.

Senator Massimo d'Azeglio zaproponował w końcu, by armii i jej wodzowi wyrażono podziękę, a poległym w Krymie cześć senatu. Wszystkie te propozycje przyjęto.

— *Gazz. Piemontese* z 13. maja pisze: „J. M. król polecił generał-porucznikowi *Dabormida*, senatorowi państwa i komendantowi król. artylerji zawieźć odpowiedź J. M. Cesarzowi rosyjskiemu na pismo zawiadamiające o wstąpieniu jego na tron cesarski.“

Niemce.

(Nowiny dworu.)

Berlin, 14. maja. Według odebranych tu doniesień wyjechała owdowiała cesarzowa rosyjska wczoraj jeszcze z Petersburga, przybędzie zatem do Berlina około 18. b. m. Słychać, że dopiero za przybyciem Jej cesarz. Mości przeniesie dwór tutejszy letnią swą rezydencję do Sausouci. — Przedwczoraj po południu umarła w Berlinie owdowiała księżna Paszkiewiczowa.

Rosya.

(Komunikacja Wołga. — Wiadomości bieżące. — Przygotowania do podróży cesarskiej. — Powrót jeńców tureckich. — Handel ożywiony. — Konzuluwie Szwedzcy zastępują rosyjskich. — Handel odeski. — Doniesienia z Kinburna.)

Petersburg, 9. maja. Zdaje się — pisze korespondent „Gazety szlaskiej“ — że w tym roku komunikacja rzeką Wołgą nierównie więcej będzie ożywiona niż dotychczas. Istnieją teraz trzy towarzystwa żeglugi parowej na tej rzece i rozpoczynają w tym miesiącu czynność swą bardzo znacznymi środkami. Na górnej Wołdze między Twerem a Kostromą objęło jedno towarzystwo transportowanie podróżujących i towarów, i codziennie będą okręta utrzymywać komunikację między najważniejszymi punktami tej bogatej prowincji. Na średniej i dolnej Wołdze konkurują dwa towarzystwa, Samoleł czyli towarzystwo Kama-Wołga, które utrzymuje żeglugę między Niżnym Nowgorodem, Astrachanem i Permem i Merkur, utrzymujący komunikację handlową między Rybinskiem a Astrachanem. Pierwsze z tych towarzystw posiada dwa paropływy holownicze o sile 120 koni; mianowicie okręta „Delfin“, „Kometa“ i „Wołna“, jeden okręt o sile 90, jeden o sile 80 a cztery parowe każdy o sile 60 koni, oprócz tego trzy ładunkowe okręta parowe i 47 statków. Merkur posiada cztery wielkie okręta parowe o sile 200 koni, które tylko podczas wysokiego stanu wody w maju i czerwcu odbywają żeglugę i znaczną liczbę mniejszych statków. Niema więc wątpliwości, że ruch handlowy na tej rzece, która łączy morze kaspijskie z zachodem państwa rosyjskiego, w krótkim czasie znacznie się rozwinie.

— Ich Mość Cesarstwo opuszczają niebawem stolicę. Wszystkie przygotowania do podróży są już poczynione. Minister sekretarz stanu Turkull odjechał ostatnimi dniami do Warszawy. — Z Tyflidy donoszą, że generał Murawiew odbywał podróż inspekcyjną i przeglądy wojsk w krajach zakaukaskich i czarnomorskich. — Jeńcy

tureccy, którzy stali w Jarosławiu odeszli już do Turcji. — Cesarzowa Maria Aleksandrowna nakazała, by od dnia 13. b. m. nieprzyjmowano już w dworskim kantorze żadnych darów dla żołnierzy armii tauryjskiej. — Do Odessy i Samary nadeszły według najnowszych doniesień znaczne dowozy zboża. Port odeski jest bardzo ożywiony i przepelniony okrętami wszelkich pawilonów.

— *Gazeta handlowa* donosi, że aż do powrotu rosyjskich konzuluw do Marsylii, Tulonu i Hawru zawiadywać będą rosyjskimi sprawami handlowymi tamtejsi szwedzcy konzuluwie.

— Z Jarosława donoszą, że jeńcy turecy internowani w tem mieście, zaczęli dnia 13. kwietnia wracać do domu. Niektórzy z nich prosili, żeby im wolno było pozostać w Rosji. — W Odesie umarł niedawno komendant 15tej dywizji piechoty, generał lejtnant Engelhardt.

Z **Odessy** donoszą z 7. maja: W porcie znajduje się przeszło 100 okrętów rozmaitej bandery, a między tem dwa paropływy francuskie, które wewnątrz zatoki stały na kotwicach. Austriackich okrętów jest tylko 3, gdyż jeneralny konzulat austriacki w Odesie zawiadomił żeglarzy w Konstantynopolu, że jak na teraz znajduje się w tem mieście tylko szczupły zapas zboża, a okręta musiałyby wracać bez ładunku. — Po takim uwiadomieniu szukały okręta austriackie innego dla siebie zajęcia, gdy tymczasem statki innych narodów zebrawszy się tu w dość znacznej liczbie, musza z niczem wracać. Jedna część tych okrętów przybyła do portu bez żadnego ładunku, inna miała nie wielki ładunek wina, rumu i cukru, lecz i tego niepodobna było sprzedać zyskownie, zwłaszcza że Odessa posiada potąd jeszcze znaczny zapas towarów wspomnianych. — Najgorzej ze wszystkich wyszedł jeden okręt hiszpański. Jak wiadomo, nie ma między Hiszpanią i Rosją traktatu nawigacyjnego i handlowego, i dopiero od lat pięciu porównano okręta hiszpańskie co do należytości od ładunku z okrętami rosyjskimi, gdyż i Hiszpania zachowuje u siebie te zasady. Lecz naomiast musza wszystkie okręta pod banderą hiszpańską opłacać w portach rosyjskich 50% od wszystkich towarów, a zatem niepodobna im prowadzić jakiegokolwiek handlu. Spodziewają się jednak, że niedogodność ta będzie wkrótce uchylona.

Z **Kinburna** przybył tu komendant francuski w towarzystwie 12 oficerów, lecz nim wejdzie do miasta odbędzie wprzód zwykłą kwarantane. Również zawinął do portu królewsko-neapolitański konzul jeneralny de Verdinois.

Księstwa Naddunajskie.

(Policja nocna. — Sąznie. — Rewia wojsk austriackich.)

Bukareszt, 23. kwietnia (5. maja). Rząd wydał rozporządzenie ku ułatwieniu nocnej służby policji w nadzorowaniu miasta, ażeby dać mieszkańcom większe bezpieczeństwo co do osoby i mienia. Na mocy tego będzie zamiast dotychczasowych stróżów nocnych zaprowadzona po wojskowemu uorganizowana nocna straż bezpieczeństwa. Podzielona na 5 kompanii po 100 ludzi, ogółem będzie się składać z 500 ludzi.

— Miara na długość nie była na Wołoszczyźnie stała, gdyż były różne rodzaje sązni, co nieraz wywoływało spory, zatargi i procesa. Były sąznie Konstantyna, sąznie Szczerbana-Woda i sąznie Styrbeja, któremi mierzono. Ażeby wszystkim tym nieprzyjemnościom położyć koniec, wydał rząd rozporządzenie, na mocy którego na przyszłość tylko ten sążeń będzie uznany prawnym, który jest równy dziesiątej części milionowej pół południka, albo porównany z miarą francuską, dwóm metrom francuskim, pod nazwą: „sążeń Styrbeja-Woda“. Robią pięćdziesiąt żelaznych sązni wzorowych, które zweryfikowane przez komisję techniczną i zaopatrzone stępleni księżącym, będą różnym administracyom rozesłane. Ażeby zapobiedz obłudom i nieporozumieniom, przy sprzedaży gruntów, które już dawniej były mierzone sązniami Konstantyna lub sązniami Szczerbana-Woda należy przytoczyć także dawne te miary, a potem wyrazić, ile wynosi to na sąznie Styrbeja-Woda.

— Jego Excelencya komenderujący generał c. k. armii okupacyjny w księstwach naddunajskich flm. hrabia Coronini, w którego świecie znajdowali się flm. Macchio i Marziani, tudzież generał-majorem Popowicz, hrabia Zedwitz i Schwarz, odbył przeszłej niedzieli przegląd nad stojącym tutaj załogą wojskiem, gdyż jedna część jego wkrótce ruszy w pochód z powrotem. Wspaniały widok i piękna postawa wojska, przytem najpiękniejsza pogoda wiosenna zwabiły licznych mieszkańców stolicy na równinę Baneassa, gdzie się rewia odbyła. Zlustrowane pułki piechoty Arcyksięcia Franciszka-Karola i księcia Thurn i Taxis, pułk ułanów Arcyksięcia Maksymiliana, pięć baterji artylerji, korpus sanitarności i należące do takiego zastępu oddziały pociągów i t. d. deflowały po skończonej rewii przed Jego Excelencyą.

Turecy.

(Wiadomości bieżące z Turcji. — Ramazan. — Rozruchy. — Abchazy za niepodległością. — Doniesienia z Aten. — Pospieszna jazda tryestyjska. — Traktat pokoju ogłoszony. — Utarzka Rosyan z Czerkiesami. — Zamordowanie agenta angielskiego. — Potoczne. — Prześladowanie chrześcijan.)

Z **Marsylii** piszą z 13. maja. Paropływy „Iudus“ i „Byzantin“ przynoszą wiadomości z Konstantynopola z 5go b. m., gdzie już rozpoczął się obrzęd ramazanu. Sułtan przesłał posłowi francuskiemu kosztowną tabakierkę w darze.

Z Eupatoryi nadejściły wojska tureckie; do Napluzy wysłano wojskowe oddziały tureckie dla uśmierzenia wszczętych zaburzeń.

Dla sprawdzenia rachunków armii orientalnej mianowano komisję, której prezydentem jest intendent Blanchet.

Według doniesień zawartych w dziennikach spalili fanatycy muzułmańscy żywcem ajenta angielskiego w Marasz p. Guarnani i jego familie; korespondenci donoszą przytem, jakoby kadi miał fanatyków poduszczać do tej zbrodni. I tam wysłano wojska na poskromienie buntowników.

Omer Basza wydał rozkaz do organizowania kolumn ruchomych: przechodzić on będzie przez te prowincje, w których niedza i niedostatek żywności dały powód do zaburzeń.

Abchazy reklamowali pod prezydencją księcia Hameda swą narodowość; deputacya ich spodziewana wkrótce w Konstantynopolu.

Rozpoczęto już kolonizowanie Dobruczy wychodźcami tatarskimi z Krymu.

Z Aten donoszą z 7. maja, że ogłoszenie protokołów spisanych przed zawarciem traktatu pokoju sprawiło w tem mieście wielkie wrażenie. Kwestya ewakuacyi królestwa greckiego zwróciła powszechna uwagę na siebie.

Jedenaście rozbojników skazano na śmierć wyrokiem sądowym.

— Paropływ Lloyd's „Calcutta“, na pierwszy z okrętów, który odbył wprost podróż z Konstantynopola do Tryestu, przywiózł 15. maja wiadomości ze Stambułu sięgające po dzień 9. b. m. Listy i podróźni będą teraz mogli o kilka dni wcześniej niż potąd odbywać podróż z Lewanty do Europy. Paropływ „Calcutta“ zawinął do portu tryestyńskiego o trzy godziny wcześniej nad czas do podróży tej wytknięty.

Traktat pokoju ogłoszono w Konstantynopolu urzędownie dnia 2go b. m. — Wprzód jednak wydano manifest sultański, w którym poddanym ottomańskim i armii oddano słuszną pochwałę Sultana za usługi podczas wojny krajowi wyświadczono, zalecono jedność i zgodę, a armii sprzymierzonej wyrażono należyta podziękę rządu tureckiego.

— Według doniesień z Anapy z 29. kwietnia oznajmił Sefer Basza urzędownie, że dnia 24. kwietnia wyruszyła kolumna rosyjska z 4ma działami z twierdzy Korkuj i uderzyła na wieś czerkieską Sunneh, odległa o 4 mile od twierdzy wspomnianej, a o 2 mile od Kubanu. Po bardzo uporczywej walce spalili Rosyanie całą wieś, zabrali 21 jeńców i uprowadzili 6000 sztuk bydła. Obecni w Anapie przywódcy czerkiescy upraszali Sefer Baszę, by powziął środki potrzebne dla zabezpieczenia komunikacyi między miastem i okolicami przyległemi.

Wojska angielsko-francuskie wsiadają w oznaczonym porządku na okręta.

Finl. książę Thurn i Taxis odjechał 7go z Konstantynopola do Brussy wraz z swą swą.

Z Trebizondy donoszą z 29. kwietnia o odjeździe p. Murray'a, posła angielskiego w Persyi, dnia 9. marca z Tebridy do Bagdadu. Nieporozumienia między Anglią i Persyą nabawiły mieszkańców w Tebridzie wielką trwogą.

Jour. de Const. potwierdza także wiadomość o zamordowaniu przez fanatyków muzułmańskich w Marasz jednego ajenta angielskiego z żoną i z dzieckiem, przyczem zginął także i jeden z muzułmańskich jego służących.

Z Krymu otrzymano w Konstantynopolu doniesienia z 3. maja.

Według doniesień dzienników tureckich zabiera flotyla otomańska w Eupatoryi około 17.000 wychodźców tatarskich z Krymu.

Korpus Baszy-Bozuków, przydzielony potąd do armii angielskiej, otrzymał dymisyje.

— Z Damasku piszą do dziennika Oss. Triest. pod dniem 17. z. m.: „Pułkownikowi Walpole, który na czele swych Baszy-Bozuków zaliczywszy każdemu po 500 piastrow żołdu, pełen zaufania opuścił przed kilkoma dniami to miasto, dezertowała większa część jego ludzi po oddaleniu się na sześć mil; dotychczas schwytano tylko kilku z tych zbiegów.“

Między Anzaryami i pewnym szczepem arabskim przyszło do krwawego starcia się pod włością Letame; 25 Anzaryów poległo na placu.

Według listów Gasety Tryestyńskiej z Bejrutu z 21. z. m. przytłumiono w Napluzie powstanie za pomocą Baszy Jeruzolimskiego i innych kajmakamów. Główni hersztowie są częścią schwytani, częścią umknęli. Wszelako z głębi Syrii nadchodzą ciągle wiadomości wznęcające obawę względem usposobienia Mahomedanów przeciw Chrześcianom, mianowicie w Hama, Homs, Alexandrecie, Latakii, Trypolidzie, Tyberyas itd. Fanatycy w Damasku czyhają prawie na pobudkę, ażeby wyrzucić swą zapalczywość. W Aleppo wezwano gubernatora nawet z zagrożeniem zamordowania Chrześcian, Żydów itd., ażeby nie publikował Hat-Humajum. Basza starał się uspokoić tymczasem przyrzeczeniem, że propozycję ich przesłał do Konstantynopola, i z przezorności zaniechał ogłoszenia Hat-Humajum.

W Epirze, a szczególnie w powiatach Delwiny, Argirokastron i Chimari pogorszyło się jeszcze bardziej stanowisko Chrześcian po ogłoszeniu Hat-Humajum. Utworzyły się albańskie hordy zbójckie, które niszczą lud chrześciański; na przedstawienie angielskiego jeneralnego konszula Saunders odstawiono wprawdzie familie kilku tych zbójców, jako zakładników do Prewezy, ale hordy albańskie pod naczelnikiem Bembriaga rzuciły się jeszcze z większą zacieklnością na włości chrześciańskie. Jednego mężczyznę, od którego żądano 25.000 piastrow okupu, porabano, podobnie i jedną kobietę, będącą przy nadziei. Rząd wysłał na te hordy korpus Albanów, liczący 350 ludzi pod wodzą Derwen-Aga-Mahmut-Beja. Pod Biliorą

stali groźni szefowie Albanów Ali-Muhmet i Jabób Aga, których samo nazwisko ogarnia Chrześcian trwogą. Korpus ten, wyprawiony od rządu do ścigania zbójckich hord, dopuścił się jeszcze okropniejszych czynów na Chrześcianach; zrabował klasztor Drynos, a w cerkwiach popełnił wszelką sromotę. na jaką się tylko fanatyzm turecki mógł zdobyć. Mieszkańcy wiejscy schronili się w góry, ażeby się przed tymi łupieżcami zastonić. Gubernator Delwiny nazwiskiem Metzombej. do którego się udał biskup z prośbą. ażeby zapobiegł temu bezprawiu, odpowiedział, że Frenk-dziaury wymusili na Sultanie Hat-Humajum. i dlatego ferma ten nie może mieć u Moslemów poszanowania, i że Chrześciani sami sobie mają przypisać, że się ich stan pogorszył, gdyż żądali protekcyi Frenk-dziaurów. Wyprawiono deputacye do angielskich konsulów w Janinie i Prewezie, którzy protestowali przeciw tak nieludzkiemu postępowaniu z ludnością chrześciańską, i przestano lordowi Stratford w Konstantynopolu sprawozdanie, ale gubernatorowie tureccy nie zważają bynajmniej na protestacye zagraniczne.

Afryka.

(Okólnik rządu egipskiego do konsulów. — Kanał Mahmudie.)

Doniesienia z Alexandryi sięgają po dzień 6. maja. Według doniesień gazety tryestyńskiej wydał egipski minister spraw zewnętrznych następujący okólnik do konsulów jeneralnych:

Alexandrya, 1. maja. Panie konszulu jeneralny! Ponieważ urządzenie banku nowego pod nazwą „banku egipskiego“ wywołało tak w Alexandryi, jak i w dziennikach europejskich rozmaite co do tej nazwy wnioski, przeto otrzymałem od wice-króla zlecenie zawiadomić pana o tem, że stosunki banku tego będą zupełnie takie same, jak innych istniających już potąd banków, które równie bankowi nowemu są od rządu egipskiego zupełnie niezawisłe, i że według postanowienia rządu egipskiego nigdy o tem mowy być nie może, by go wspierać jakakolwiek opieką, lub mu przyznać stanowisko wyjątkowe i nadać rodzaj przywileju wzbronionego umową zawartą.

Upraszam p. konszula jeneralnego podać osnowę pisma niniejszego do wiadomości swych krajowców i przyjąć wyraz mego wysokiego upoważnienia.

Wekil ministra spraw zewnętrznych
podpisano: *Stefan Bej.*

— Kanał Mahmudie będzie w ciągu miesiąca bieżącego oczyszczony i spławny, co dla transportu przyniesie znaczne ułatwienie, zwłaszcza że kupcy nie będą już zmuszeni kołować z towarami swemi z wielką stratą pieniędzy i czasu na Rosette.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 17. maja. Monitor donosi: Jego Cesarzewicza Mość Arcyksiąże Ferdynand Maxymilian odwiedzał wczoraj księcia Hieronima i księcia Napoleona, tudzież księżnę Matyldę, potem udał się do hotelu ambasady austriackiej, gdzie Mu przedstawiono kilku bawiących w Paryżu poddanych austriackich. Obiad był w St. Cloud; e. k. poseł baron Hübner, ministrowie i dygnitarze państwa byli na obiedzie.

Berlin, 18. maja. J. M. Król nie wyjedzie dziś jeszcze do Królewca. Dziennik Zeit donosi, że dla zaszłej zwłoki w podróży owdowiałej Cesarzowy rosyjskiej J. M. Król dopiero w poniedziałek (19.) wyjedzie do Królewca.

Z Odessy donoszą pod dniem 12. maja, że aż do zupełnego powrotu armii sprzymierzonych zniesiono kwarantane na morzu azowskim i u wybrzeży krymskich z wyjątkiem portu Odessy. Wkrótce wyjść ma w tym względzie ogłoszenie urzędowe.

Madryt, 16. maja. Espartero powrócił dziś po południu z podróży po prowincjach.

Wiadomości handlowe.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 14. maja. Spęd bydła rzeźnego na dzisiejszym targu wynosił 117 sztuk wołów. W drodze sprzedali Salomon Seeman ze Stryja 40 sztuk w Lipniku, a drugich 40 popędził do Więdnia, Dawid Bleicher z Żurawna 100 sztuk i Szymon N. z Mohalenicy 107 sztuk podobnie w Lipniku. Najwyższa cena za parę wołów, ważących 1120 funt. mięsa i 220 funt. łożu wynosiła 850 złr. w. w. Najmniejsza za parę wołów ważących 600 funt. mięsa i 40 funtów łożu 365 r. w. w. Przy 56tej pozycyi sprzedanej okazała się przeciętna cena za parę wołów, ważących 860 funt. mięsa i 110 łożu 524 złr. w. w. Na targu wiedeńskim znajdowało się według doniesień prywatnych 1850 wołów, i płacono za cetnar po 22 do 25 złr. mon. konw. Na przyszły tydzień zapowiedziano z Galicyi 800 wołów.

Kurs lwowski.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	39	4	42
Dukat cesarski	4	42	4	45
Półimperyal zł. rosyjski	8	7	8	11
Rubel srebrny rosyjski	1	34	1	35
Talar pruski	1	28	1	30
Polski kurant i pięciozłotówka	1	8	1	9
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	83	24	83	55
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	75	57	76	24
5% Pożyczka narodowa	84	30	85	15

Kurs listów zastawnych w gal. stan Instytucje kredytowym.

Dnia 20. maja.		złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po		84	
" przedał " " 100 po		84	30
" dawał " " za 100		—	—
" żądał " " za 100		—	—
Wartość kuponu od 100 złr.		1	32 ² / ₃

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 17. maja.		w przecięciu	
Obligacje długu państwa	5% za sto 84 ³ / ₄	84 ¹⁸ / ₁₆	
detto pożyczki narod.	5% " 85 85 ¹ / ₄	85 ³ / ₁₆	
Pożyczka z losami z r. 1834	" " —	—	130
detto z r. 1839	" " 129 ¹ / ₄ 150 ¹ / ₂	—	108
detto z r. 1854	" " 107 ³ / ₄ 108 ¹ / ₈	—	—
Obl. wiedeński miejskiego banku	2 ¹ / ₂ % —	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5% —	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5% —	—	87
detto krajów koron.	5% 76 ¹ / ₄ 7/8	76 ² / ₄	1122
Akcy bankowe	—	—	1121 1123
Akcy n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	527 536 ¹ / ₂	—	532 ¹ / ₂
Akcy c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.	391 382 ¹ / ₂	—	382
Akcy kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	—	—	—
Akcy kolei żel. Glognickiej na 500 złr.	—	—	—
Akcy kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—	—
Akcy kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.	—	—	—
Akcy Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	585 594	—	590
Akcy austr. Lloyd w Tryeście na 500 złr.	—	—	—
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—	—
Renty Como	—	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 17. maja.		w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	84 ³ / ₄	94 ¹ / ₄	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	102 ³ / ₄ 1/4	102 ³ / ₄	aso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	101 101 ¹ / ₄	101 ¹ / ₄	3 m.
Genoa za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	74 ³ / ₄ 7/8	74 ⁷ / ₈	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	102 102 ¹ / ₄	102 ¹ / ₈	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	10-3 31.	10-3	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	102 ¹ / ₄ l.	102 ¹ / ₄	2 m.
Marsylia za 300 franków	118 ⁸ / ₁₆ 119	119	2 m.
Paryż za 300 franków	119 119 ¹ / ₄ 1/8 l.	119 ¹ / ₈	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	269 268	268 ¹ / ₂	31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	465 460	462	T. S.
Cesarskie dukaty	5 ³ / ₄	5 ³ / ₈	Agio.
Dukaty al marco	—	—	—

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 20. maja.

Oblig. długu państwa 5% 84³/₄; 4¹/₂ 74³/₄; 4% 66¹/₂; 4% z r 1850 — 3% —; 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 132³/₄. Wiedeński miejski bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcy bank. 1120. Akcy kolei półn. —. Glognickiej kolei żelaznej

— Odenburskie — Budwajskie — Dunajskiej żeglugi parowej 603. Lloyd 446¹/₄ Galic. listy zast. w Wiedniu — Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 537¹/₂ złr.

Amsterdam 1. 2. m. — Augsburg 102¹/₄ 3. m. Genoa — 1. 2. m. Frankfurt 101¹/₄ 2. m. Hamburg 74⁷/₈ 2. m. Liworno 1 2. m. Londyn 10 — 2¹/₂. l. m. Medyolan — Marsylia — Paryż 119 1 Bukareszt 267¹/₂. Konstantynopol — Smyrna — Agio duk. ces 5⁷/₈ Pożyczka z r. 1851 5⁹/₁₆ lit. A. — lit. B. — Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. 87¹/₂; innych krajów koron. 76³/₄. Renty Como — Pożyczka z roku 1854 108. Pożyczka narodowa 85³/₁₆. C. k. austr. akcy skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 387¹/₄ fr. Akcy e. k. uprzywil. zakładu kredyt. 393.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. maja.

Hr. Łoś August, z Werchraty. — Hr. Skarbek Władysł., z Żółkwi. — Hr. Dzieduszycki Maurycy, z Janowa. — Hr. Łoś, z Borkowa. — PP. Kruszyński Henr., z Przemyśla. — Wiszniewski Ludwik, z Putiatycz. — Wierzbicki Jul., z Kutkorza. — Groblewski Dionizy, z Janowa. — Zwolski Jul., z Berny górnej. — Leszczyński Jan, z Łuczana. — Romaszkan Zyg., z Uherska. — Mrozowiecki Jan, z Sokolówki. — Kozicki Henryk, z Tarnówki — Popowicz Józef, z Starosoli. — Malczewski Henryk, z Podbuża. — Turawski Marceł, z Sopranówki. — Turzewski Ant., z Podhajec. — Głowacki Władysław, z Kozówki. — Janicki Kornel, z Hrycowiec. — Przedzimski Mik., z Przemyśla. — Urbański Wład. z Sanoka. — Niezabitowski Włodzim., z Koropusza. — Hulersthal Jul., z Złoczowa. — Torosiewicz Maur., z Stanisławowa. — Rejowski Feliks, z Cieszanowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. maja.

Hr. Stadnicki, do Rzeszowa. — Hr. Dzieduszycki Edw., do Zborowa. — PP. Dzierzanowski Emil, do Czolhaniec. — Stecki Adolf, do Srodopolec. — Wachtel Henryk, c. k. komisarz, do Świerza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 19. maja.

Pora	Barometr w mierzo parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	325.80	+ 74°	85.1	zachodni sł.	pochmurno
2. god. popoł.	325.69	+ 15.9°	51.3	" "	"
10. god. wiecz.	325.72	+ 10.4°	81.4	" "	pogoda

T E A T R.

Dziś: (w Abonamencie):
 „Bracia Strawińscy“ czyli: „Listopad.“
 Dramat historyczny z romansu Henryka Rzewuskiego, przez J. N. Kamińskiego dla sceny przerobiony w 5 aktach.
 (* Pan Józef Sturm, powtórnie angażowany przedstawi rolę króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.)

KRONIKA.

Na posiedzeniu dnia 6. maja złożył polski bank sprawozdanie z swojej administracji w roku 1855, a w dwudziestym ósmym swego istnienia. Według tego spłacił bank w upłynionym roku 2,481.658 rubli srebrnych krajowego długu. Dotacja banku pozostała niezmienna, to jest 8 milionów rubli srebrnych. Opieczątowane i nieopieczątowane depozyta, które się tam znajdowały w roku 1855, wynosiły razem 41,515.607 rubli sr., sumy depozytowe 7,903.351 r. sr., sumy depozytowe 7,903.351 r. sr., kapitały instytutów 6,517.327 r. sr., kapitały prywatne 2,989.580 r. sr., asygnowane sumy 8,512.424 r. sr. Z końcem roku były w obiegu: bilety kasowe za 13,691.075 r. sr., bilety bankowe za 9,986.328 r. sr. czyli razem 10 milionów r. sr., zatem suma, odpowiadająca dotacyi banku z doliczeniem deponowanych w komisji długów państwa dla bezpieczeństwa 2,250.000 r. sr. w czteroprocentowych obligacjach skarbowych. Sprawy banku w przeszłym roku, włącznie z stanem z roku 1854, wynosiły następujące sumy: Wykupienie weksłów i papierów publicznych 5,574.263 r. sr., kupno i przedań weksłów 2,597.033 r. sr., kupno i przedań obligacji 10,732.591 r. sr., pożyczka i zaliczki 34,792.113 rubli srebrnych. Pozwolona ze strony banku miastu Warszawy pożyczka wynosiła z końcem roku 1,835.621 r. sr., rozdzielona na 219 dóbr. Zysk banku w roku 1855 wynosił 480.519 rubli srebrnych.

— Archeologowie angielscy użalają się wielce na wandalizm z jakim postępują sobie w Szkocji z starymi ołtarzami Druidów. Między Elgin a Nainn było niedawno jeszcze dziesięć podobnych starożytnych pomników dziś niema już ani jednego. Na domiar wszystkiego obalono jeszcze w najnowszych czasach świątynię Druidów zwaną Mayness w Monajshire. Była to najwspanialsza rotunda kamienna dawnej druidzkiej świątyni mająca zewnątrz 200 do 300 stóp objętości, wewnątrz zaś koło 19 z wielkich a 41 mniejszych kamieni. Na południowej stronie rotundy leżały dwa olbrzymie głazy: Cromlech ołtarz ofiarny i Logan kamień wiszący, który ważyć najmniej 9 do 10 beczek spoczywał w takim położeniu na wierzchołku skały, że za najmniejszym poruszeniem chwiał się na sześć cali w górę i na dół tak po jednej jak i po drugiej swej stronie. Kamieni te połupano na materiał do budowy.

— Przy sposobności mianowania hrabi Orłowa prezydentem rady państwa nadmieniamy dziennik „le Nord“: Prezydent rady państwa jest ostateczny wyrok w spornych sprawach. Sprawy legislacyjne, sądowe i administracyjne, które

w różnych ministerstwach i w senacie są już załatwione, bywają przedkładane za pośrednictwem rady państwa w ostatniej instancji do najwyższej decyzji Cesarza. Wysoką tę posadę zaufania zajmowali książę Koczubej, hrabiowie Sperański, Nowosiółców i Lewaszków, a nakoniec książę Czarniszew. Rada państwa, organizowana za czasu Cesarza Aleksandra przez hrabię Sperańskiego, nie miała innego prezydenta, jak tylko samego Cesarza. Wysoki urzędnik pełniący obowiązki prezydenta, nie miał tego tytułu. Tytuł ten przyzwoleony jest niemal od lat trzydziestu, gdyż Cesarz tylko przy sposobności wyjątkowej znajdował się osobiście na posiedzeniach rady państwa. Rada państwa obejmuje pięć departamentów i tyluż prezydentów, członków komitetu ministrów bez portefeulu. Prezydent rady państwa prezyduje na jeneralnem zgromadzeniu pięciu departamentów, które radę państwa składają w jej całości. Rada państwa odbywa swe posiedzenia w pałacu zimowym. Wszyscy ministrowie są jej członkami de jure. Prezydent rady państwa podaje decyzje rady do wiadomości Cesarza. Sankcyę otrzymują decyzje aż za potwierdzeniem Cesarza. Prezydent tego wysokiego trybunału jest u Cesarza organem trzech władz legislacyjnej, sądowej i wykonawczej. Wyjęta jest z tego tylko polityka zagraniczna pod kierunkiem kanclerza państwa, lub ministra spraw zagranicznych, a jednak rady państwa może na rozkaz Cesarza zajmować się także sprawami politycznymi. Nie nastąpiło to podczas walki z mocarstwami zachodnimi.

Galerya obrazów na korzyść galicyjskiego Zakładu ślepych w wielkiej sali ratuszowej otwarta codziennie od 9tej godziny rano do 5tej po południu.

Bilety wstępne sprzedają się w księgarniach pp. Milikowskiego i Wilda, w aptece p. Müllinga, i w sklepach pp. Adamskiego, spółki Kummera i Alex. Winiarza.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 21. Rozmaitości.

Redakcyja Gazety Lwowskiej przyjmuje subskrypcyę na pogorzeleców Nizankowie.